

**Vi har tid til undring, utfordring og utvikling
sammen med ditt barn!**

2022/2023

Innholdsfortegnelse

DEL 1:

- 1.1 Presentasjon av barnehagen
- 1.2 Barnehagens formålsbestemmelse og samfunnsmandat
- 1.3 Visjon
- 1.4 Pedagogisk grunnsyn

- 2.1 Barn og Barndom
- 2.2 Mangfold og gjensidig respekt
- 2.3 Likestilling og likeverd
- 2.4 Livsmestring og helse
- 2.5 Psykososialt barnehagemiljø

- 3.1 Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg
- 3.2 Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek
- 3.3 Barnehagen skal ivareta barnas behov for danning
- 3.4 Barnehagen skal fremme læring
- 3.5 Barnehagen skal fremme vennskap og felleskap
- 3.6 Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

- 4.1 Barns medvirkning

- 5.1 Samarbeid mellom hjem og barnehage
- 5.2 Foreldremøter og foreldresamtaler
- 5.3 Sosiale arrangement

- 6.1 Den første tiden i barnehagen
- 6.2 Foreldreaktiv tilvenning
- 6.3 Overgang mellom avdelinger
- 6.4 Overgang barnehage – skole

7.1 Planlegging, dokumentasjon og vurdering

8.1 Prosjektarbeid

8.2 Barnehagens digitale praksis

8.3 Progresjon

8.4 Den gode voksne

9.1 Barnehagens fagområder

1.1 Presentasjon av Ahus – Barnehage 2 og årsplanen

Barnehage 2 er en av 5 personalbarnehager som hører til Akershus Universitetssykehus.

Vi er en 4-avdelings barnehage med 58 plasser for barn i alderen 0-6 år.

Avdelingene er:

Katten	0-3 år	10 plasser
Ekornet	0-3 år	10 plasser
Revebo	3-6 år	19 plasser
Bjørnehi	3-6 år	19 plasser

Barnehagens personale består av 14 hele stillinger. Det er tre faste voksne ved hver avdeling, og hver avdeling har minst en pedagog. I tillegg har vi en ekstra pedagog som skal styrke alle avdelingene i barnehagen.

Barnehagen har en styrer i hel stilling. Barnehagene ved Ahus har en barnehagesjef felles for alle barnehagene og vaktmester. Alle barnehagene har renholdere som vasker på dagtid.

Vi søker å skape en barnehage hvor barn og voksne er kjent med hverandre og møtes med trygghet og tillit. Vi jobber for å være «en» barnehage hvor barn og voksne kjenner hverandre på tvers av avdelingene.

Vi har felles base på morgenen og ettermiddag ved behov og ønske. Dette gjør at både dere foreldre og barna deres blir kjent med alle på huset, samtidig som det gjør oss mindre sårbare ved sykdom. Alle voksne skal kunne navnene til alle barna i Barnehage 2.

Vi har fellessamling for alle avdelingene en gang i uken. Fellessamlingen skal være med på å skape en fellesskapsfølelse for alle i barnehagen. Vi blir kjent på tvers av avdelingene og vi lærer hvem som hører til hvor. Det gir selvtillit og mestringsfølelse å ha turt å være i fokus i fellessamlingen.

Vi hjelper barna til å utvikle en anerkjennende holdning til hverandre gjennom å sitte stille, lytte og vente på tur.

Alle barnehagene på Ahus har flere felles faglige dokumenter, blant annet Vi er Ahus Barnehagene, Kompetanseplan og felles program for 5-åringene i barnehagen. Årsplanen representerer vår felles pedagogiske plattform og er knyttet opp mot statlige planer, lover og budsjett.

Vi har over flere år jobbet med et større endringsprosjekt hvor lek og faglig utvikling av personalet er vårt tema. Vi vet at lek er det viktigste for barna, her får de utfolde seg, utvikle seg, lære sosiale koder, utvikle språk og vennskap, prøve å feile og ikke minst – *bare være*. Vi skal jobbe med og reflektere rundt, hva den voksne kan gjøre for å legge til rette for at leken får de beste vekstvilkårene. Det gjelder både hva vi gjør, hva barna gjør, rutiner, bevegelse og det fysiske miljøet. Som den svenske «lek-professoren» Olofsson sier: «Lek er barnas egen pedagogikk som vi voksne har som oppgave å forvalte».

Det er veldig viktig at de ansatte i barnehagen innehar god relasjonskompetansen, refleksjonsevne, endringsvillighet og ønsker å være i utvikling. Vi vet at det å jobbe i barnehage innebærer stort tempo, mye endringer, god og riktig kommunikasjon - og ikke minst masse lek. Gjennom de ulike møtearenaene våre jobber vi med faglig utvikling, refleksjon og endring av praksis.

I år, som i fjor, jobber vi med temaet Lek, språk og bevegelse. Vi mener at gjennom ulike aktiviteter, lek ute og inne, turglede og felles opplevelser blir det skapt gode læringsarenaer for språk, og vi vet at det å bruke kroppen aktivt gir en veldig god mestringsfølelse som er svært viktig i barns oppvekst og utvikling av en god selvfølelse.

Dette barnehageåret samarbeider Ahus-barnehagene som helhet med OsloMet om et større IKT-prosjekt i alle barnehagene. Målet for prosjektet er å videreutvikle personalets digitale kompetanse for å ivareta Rammeplanens intensjon om å benytte digitale verktøy som en naturlig del av den pedagogiske praksisen, og å bidra til at barna utvikler god digital dømmekraft. Nytt av året er også at vi skal ta imot studenter fra Barnehagelærerutdanningen. Studentene skal primært være på Ekornet og Katten, men vi er opptatt av at hele barnehagen skal være deres læringsarena.

Årsplanen skal gjenspeile hverdagen vår i barnehagen. Den er et arbeidsverktøy for personalet samtidig som den skal gi foreldrene innsyn i hva barnehagen legger vekt på. Den skal sikre målrettethet, progresjon og sammenheng i arbeidet. Årsplanen skal bidra til å styre og vurdere det som foregår i barnehagen, og er et utgangspunkt for samarbeidet med foreldrene.

Gjennom varierte og rike opplevelser innenfor ulike områder skal barna få et barnehageår som gir glede, utfordringer og mange gode minner.

Vi ønsker dere alle et godt barnehageår hos oss i Barnehage 2!

1.2 Barnehagens formålsbestemmelse og samfunnsmandat

Barnehagens samfunnsmandat er å tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs og læringsmiljø som er til det beste for barnet. Barnehagen skal være både en pedagogisk virksomhet og et velferdstilbud til småbarnsforeldre.

Barnehagene ved Akershus Universitetssykehus drives etter Lov om barnehage og etter forskriften ”**Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver**”. Disse gir oss klare føringer for hvordan barnehagene skal drives og hva barna skal oppleve den tiden de er i barnehagen.

Barnehageloven §1 Formål: ” *Barnehagen skal i samsvar og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.*”

Det er Lørenskog kommune som har tilsynsmyndighet ved Ahus - barnehagene.

1.3 Ahus – barnehagenes felles visjon

**Vi har tid til undring, utfordring og utvikling
sammen med ditt barn!**

Bakgrunnen for visjonen er et ønske om en felles plattform som den enkelte barnehage kan jobbe videre ut i fra. De ansatte i barnehagene skal gi mulighet til undring, utfordring og utvikling med utgangspunkt i hvem barnet er og hva det er opptatt av.

I Ahus barnehagene har vi tre kjerneverdier:

Omsorg Raushet Likeverd

Disse verdiene skal prege alle våre relasjoner til barn, foreldre og ansatte i barnehagen.

1.4 Vårt pedagogiske grunnsyn

Kunsten å omgås andre mennesker på en positiv måte

Vi mener dette er det viktigste barnet lærer i barndommen. Gjennom aktiviteter og opplevelser ønsker vi å være med å utvikle barns sosiale ferdigheter og evne til kommunikasjon, og dermed kunne mestre hverdagen og utvikle gode vennskap. Gjennom systematisk arbeid med sosial kompetanse har vi sett viktigheten av å gi barn tilbakemeldinger på hvem de er. Dette styrker selvfølelsen deres og er viktig for å kunne omgås andre mennesker på en positiv måte.

De ansatte i Barnehage 2 er bevisst at de er det viktigste verktøyet i alt det pedagogiske arbeidet, og er ansvarlig for kvaliteten i alle relasjoner med barn.

2.1 Barn og Barndom

Barndommen er verdifull i kraft av seg selv.

Å være barn er noe man er, og ikke noe man skal igjennom for å komme videre i livet. I barnehagen ønsker vi å skjerme denne verdifulle tiden og gi stor plass til leken som kjennetegner det å være barn. Vi vet at leken er indremotivert og at det er barnets lyst, ønske, behov eller spenning som utløser leken. Med dette som utgangspunkt vet vi at det er mye læringspotensial i leken.

2.2 Mangfold og gjensidig respekt

I Barnehage 2 ønsker vi at alle barna skal føle at de hører til. Vi vil at de skal oppleve seg selv som selvstendige individer og utvikle et positivt selvilde. Vi ønsker å gi barna tilstrekkelig og positiv voksenkontakt, og sikre at de gjennom aktiviteter og opplevelser utvikler sine sosiale evner, evne til kommunikasjon og utvikler gode vennskap. Vi ønsker å gi dem opplevelser og erfaringer som kan pirre nysgjerrigheten og forskertrangen deres. Samtidig vil vi ha en hverdag preget mye av glede og humor.

Barn og foreldre kommer til barnehagen med bakgrunn i ulike kulturer, religioner, livssyn og familieformer. Vi ønsker at dette skal gjenspeiles i vår hverdag. Dette gjør vi blant annet ved å markere FN-dagen og lage «Min bok» sammen med familien. Uansett hvilken bakgrunn barna har skal vi vise respekt og være nysgjerrige på, og bli like godt kjent med alle.

For oss handler mangfold også om å ivareta individet i gruppen, og gjennom arbeid med barns medvirkning og i samarbeid med hjemmet har vi gode forutsetninger for å støtte barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger.

2.3 Likestilling og likeverd

Barna i Ahus Barnehage 2 skal ha like muligheter for livsmestring og læring. Vi skal være et inkluderende fellesskap hvor alle barn føler seg som en naturlig del og får et likeverdig pedagogisk tilbud uavhengig av kjønn, funksjonsevne, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. God kommunikasjon og samarbeid med hjemmet er grunnleggende for å kunne tilrettelegge på best mulig måte.

Vi jobber for å motvirke alle former for diskriminering og ekskludering, og å fremme nestekjærlighet.

2.4 Livsmestring og helse

Å forholde seg til andre er det viktigste barnet lærer i barndommen. Vi har ansatte med et varmt blikk, et lurt smil, tid til den dype samtalen, og vi legger til rette for at den gode leken kan vare og vare. Dette er med på å skape øyeblikk som at tiden opphører, alt rundt blir uvesentlig og stenges ute. I disse øyeblikkene opplever barna glede, trygghet og tilhørighet.

Hos oss skal barna finne et trygt sted for å prøve ut ulike sider ved seg selv. De skal få øve seg på samspill, få delta i fellesskapet og få utvikle vennskap i trygge rammer. Voksne skal støtte barna når de møter motgang og være en trygg base når utfordringene blir store og følelser skal sorteres.

Gjennom tilpassede utfordringer, mestringsopplevelser og tilstedeværende voksne søker vi å styrke barnas trivsel, livsglede og følelse av egenverd. Vi etterstreber å være en barnehage som legger til rette for bevegelsesglede og turglede.

En god psykisk helse starter allerede i barnehagen, og for oss er det viktig å formidle at det ikke handler om hva du kan, men om hvem du er. Den gode selvfølelsen kommer fra opplevelser som bekrefter at akkurat du er god nok slik du er.

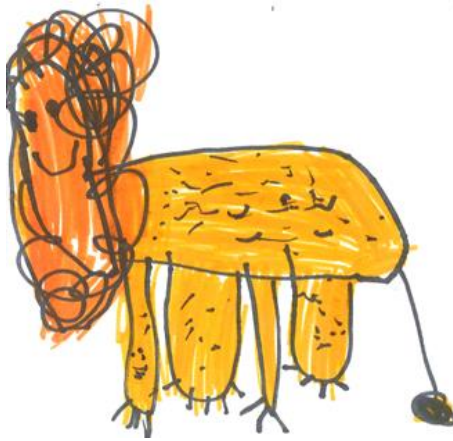
Barnehagen skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt og overgrep. Gjennom innføring av den nye rutinen «Kroppen min er min!» fra Lørenskog kommune og egen kursing av personalet, settes det ekstra fokus på dette. Målet med rutinen er å forebygge seksuelle overgrep og krenkelser. Vi ønsker å skape trygge og sterke barn gjennom å jobbe systematisk med denne rutinen. Barn må lære hva som er naturlig, hva som er rett og galt forhold til egen kropp, og kunne sette grenser for seg selv. Forskning viser at kunnskap øker sjansen for at et barn sier ifra om krenkelser (NKVTS, 2014).

2.5 Psykososialt barnehagemiljø

Sommeren 2020 vedtok Stortinget å gjøre endringer i barnehageloven. En sentral endring var å lovfeste barnas rett til et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Lovens § 41 slår fast at barnehagen skal ha nulltoleranse for krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. § 42 gir barnehagen en aktivitetsplikt der personalet plikter å gripe inn dersom det er bekymring knyttet til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Det skal utarbeides en plan som viser hvordan man systematisk undersøker, setter inn tiltak og følger opp. Lovendringen trådte i kraft 01.01.21.

Ahus-barnehagene har etablert en rutine for arbeid med psykososialt barnehagemiljø. Den enkelte avdeling har konkretisert tiltak for hvordan arbeidet skal foregå. Vi har en fastsatt aktivitetsplan som iverksettes ved bekymring som meldes fra barn, foreldre eller ansatte. Det er gjennom våren 2021 lagt inn stor innsats i å styrke personalets kompetanse innenfor systematisk risikovurdering av det psykososiale barnehagemiljøet, og å sette inn målrettede tiltak når det er nødvendig. Alle barn skal oppleve trivsel, fellesskap, leke og utvikle seg i våre barnehager.

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og

samlet bidra til barns allsidige utvikling»

(Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, 2017)

3.1 Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Omsorg handler om relasjonen mellom voksne og barn, og om barnas omsorg for hverandre. Det er nært knyttet til trygghet og danning, og er en viktig forutsetning for barns utvikling og læring. Omsorg skal prege alle situasjoner i barnehagens hverdag; når barnet leker og lærer, i stell, i måltid og i påkledning. Hos oss opplever barnet dette ved at det blir tatt vare på, at noen bryr seg om det og at noen har tid til det. Vi er opptatt av å være sensitive voksne som evner å tone inn på den enkeltes behov.

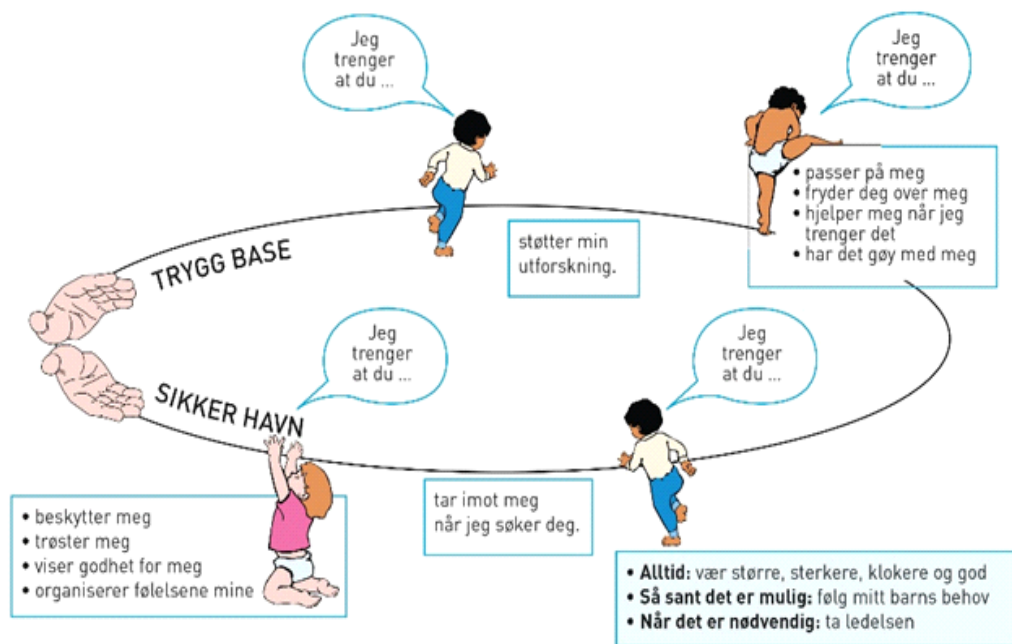
Vi tar utgangspunkt i Trygghetssirkelen (Circle of security) utviklet av Powell, Cooper, Hoffman og Marvin. Trygghetssirkelen er basert på omfattende forskning innen tilknytning og blir brukt over hele verden for å hjelpe barn i aldersgruppen 1-6 år til å bli tryggere, til å utvikle god selvregulering og sosial kompetanse.

Tanken er at barnet alltid befinner seg et sted i sirkelen, og har behov for støtte av en varm voksen uavhengig av hvor i sirkelen det befinner seg. Er barnet nede i sirkelen trenger det en voksen som en trygg havn som det kan søke trøst og beskyttelse hos. Vi ser at barnet kan bruke den voksne nærmest som en ladestasjon. Er barnet oppe i sirkelen trenger det den voksne til å være en trygg base, og til å være med i barnets lek og utforskning.

Barnet trenger også hjelp av oss voksne til å forstå og regulere følelsene sine uansett hvor det befinner seg i sirkelen. Modellen er også fin for foreldre til hjelp for å forstå sitt barn, og seg selv i relasjon til sitt barn.

Trygghetssirkelen

Foreldre med fokus på barnets behov

Det er derfor viktig at barna får tid til å leke, da dette gir mulighet til å bygge relasjoner, utvikle fantasien og styrke selvfølelsen sin. Å få delta i lek og få venner har stor betydning for barnets trivsel! Gjennom leken kan trygghet, glede og humor få fritt utspill og barnet kan få utforske og bearbeide hendelser og inntrykk.

Mye av leken i barnehagen er sosial lek der barnet får erfaring med å forholde seg til andre. Det sosiale samspillet for de yngste hos oss foregår ofte med blikk og gester, imitasjon og glade rop, dunking i bordet og å springe og le sammen.

For en 5-åring er det viktig å være delaktig i lekens verden, ta ulike roller, forstå lekekoder og oppleve mestring. Grunnlaget for samspill og kommunikasjon legges, og barnet vil oppleve fellesskap og glede.

Personalet i barnehagen må være aktive i barns lek for å kunne inspirere, støtte og utvide leken. De skal også ha fokus på å legge til rette for et fysisk miljø som gir mulighet for god lek for barna i de ulike alderstrinnene.

Gjennom en barnehagedag oppstår det konflikter, og barna må få mulighet til å løse dem selv. Å lære å løse en konflikt er en viktig del av den sosiale kompetansen. Samtidig er det viktig at den voksne er tilstede som en observatør og veileder.

Olofsson skriver i en av sine undersøkelser at barn må få møte lekbare voksne for å lære seg å leke, eller «oppdage» leken. Hos oss skal det være «lekekloke» voksne, og engasjerte voksne som er opptatt av leken. Det handler om å være der, til stede og lydhør, fleksibel og ledende (lekende). Dette åpner opp for bærende relasjoner. Det å være lekbar handler om vår egen lekelyst og innebærer ikke bare at man skal kunne leke, men at man faktisk også gjør det. Det handler om mot til ikke å vite på forhånd hvor man havner i lekens verden, og samtidig kunne planlegge det. Det handler mye om blikk, smil og hender. Et åpent smilende ansikt som signaliserer at dette er «på liksom».

Forskning viser at når en voksen leker med et barn, har lekens tema en tendens til å bevares lenger og bli dypere og mere sammensatt. Den voksne blir lekens anker.

Uteleken er en selvfølgelig del av barnas hverdag i barnehagen. Vi er ute og leker hver dag. Ute får barna nye impulser, større mulighet til fysisk utfoldelse og de treffer barn fra de andre avdelingene. Ute er det tilgang til spennende naturmaterialer. Det er ingen vegger, det gir stor mulighet for frihetsfølelse. De voksne har det samme ansvaret for leken ute som inne; være tilgjengelige, utvikle og utvide leken og hjelpe og støtte de barna som trenger det.

3.3 Barnehagen skal fremme danning

Vi forstår danning som en livslang prosess der barn skal få et aktivt og bevisst forhold til omgivelsene og mulighet til å reflektere over egne handlinger og væremåter.

Gjennom samspill med andre mennesker settes barnet i stand til å håndtere livet ved at de lærer seg å være nysgjerrige på sin omverden. Vi gir barnet utfordringer og muligheter til å utvikle kunnskaper, og ferdigheter for å kunne handle omsorgsfullt og kunne gjøre etisk begrunnede valg. Gjennom danning legges grunnlaget for barnets allsidige utvikling.

Danning skjer i samspill med omverden og er en måte å forholde seg aktivt til verden på. Vi oppmunttrer barna til å stille spørsmål, undre seg, reflektere og tenke selv.

3.4 Barnehagen skal fremme læring

Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og med miljøet, og er nært sammenvevd med lek og omsorg.

Barna lærer gjennom alt de opplever og alt de erfarer på alle områder. Barns interesser og spørsmål danner et godt utgangspunkt for læring som kan foregå i både formelle og uformelle situasjoner. Gode trygge relasjoner er en forutsetning for læring.

3.5 Barnehagen skal fremme vennskap og felleskap

I vår barnehage skal alle ha noen å leke med.

Gjennom daglig samspill med andre barn, skapes rike muligheter til å finne lekekamerater og å etablere vennskap. Vi som voksne må legge til rette for at barnet blir akseptert i barnegruppa.

Ved å fremheve det enkelte barns ressurser og positive handlinger bidrar vi til å skape aksept. Vi må også være observante og tilrettelegge slik at de relasjonene som skapes mellom barna kan være en begynnelse til vennskap.

3.6 Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Å utvikle språk er noe av det viktigste som skjer i et barns liv. Språket gir fellesskap med andre mennesker og gir oss identitet og tilhørighet i samfunnet vi lever i.

Gjennom samspill og dialog med andre, skal barna få øve seg på å kommunisere, lytte og skape mening i eget liv.

Gjennom barnehagedagen søker vi å «bade barna i språk». Vi snakker sammen om alt som skjer, både med de minste på stellebordet, de største som utforsker skogen og alt som ligger imellom. Hverdagssituasjonene gir oss unike muligheter til å snakke sammen, benevne det vi gjør, filosofere og undre oss i fellesskap. Vi er aktive og lyttende voksne som ser barnet som en likeverdig samtalepartner.

Barnehagen har to språkansvarlige som deltar på språkgrupper i regi av Lørenskog Kommune og er oppdatert på språkarbeid. Alle avdelinger har språkgrupper og har tilgang til språkprogrammet «Ord som gror – lek og lær».

Hos oss finner vi mange språk både hos barn og voksne, og personalet bruker sitt morsmål aktivt i arbeidet med barna.

4.1 Barns medvirkning

Barn er forskjellige, med ulike ønsker og behov og skal bli møtt med anerkjennelse og forståelse ut fra hvem de er.

Medvirkning handler om å gi muligheter til å påvirke sin egen hverdag og bygger på at likeverdighet og respekt for hverandre er en grunnleggende verdi i voksen - barn - relasjonen.

Vi ønsker en pedagogisk praksis som sikrer at alles stemmer blir hørt, og at alle opplever de har betydning for det som foregår.

Å arbeide med barns medvirkning handler ikke om å finne frem til bestemte metoder, men om hvordan vi som voksne tenker om og ser på barn. Det er holdningene våre som leder frem til en medvirkningspraksis.

Vi må ha en grunnleggende holdning om at vi alle er forskjellige og at voksne derfor ikke kan vite hva barn tenker og har behov for. Vi må spørre og undersøke. Når vi lar barna få være eksperter på sine egne opplevelser, må vi godta deres tanker og opplevelser som gyldige, selv om de er forskjellige fra våre.

De voksne må hele tiden hjelpe, støtte og veilede ut fra den enkeltes ståsted.

Hvor omfattende medvirkningen er vil være avhengig av barnets alder og funksjonsnivå. Hvert barn og hver aldersperiode er unik. I samvær med barn handler det om å gripe øyeblikkets muligheter.

For å få til dette er vi opptatt av:

- Å gi tid og rom for å lytte og samtale slik kan barnet bli motivert til å påvirke sin egen hverdag i barnehagen.
- At barnet erfarer tydelige og ansvarsfulle voksne som tar hensyn til hele gruppa.
- Å følge opp barnets interesser gjennom å legge til rette for aktiviteter.
- Å undre oss sammen med barnet og følge opp spørsmål barnet kommer med.
- Å være oppmerksomme på barnets atferd og innspill.
- Å hjelpe barnet med å hevde sine egne meninger.

5.1 Samarbeid mellom hjem og barnehage

Hjemmet er barnets primære arena. Her skapes grunnlaget for barnets forståelse av seg selv og verden. Barnehagen er et viktig supplement for foreldrene i deres oppdragerrolle og et spennende læringsmiljø for barna.

Vi har fokus på den daglige dialogen mellom foreldre og ansatte. Barnets alder og utvikling er avgjørende for hvor mye det kan forklare seg og gi uttrykk for egne behov. Den daglige utvekslingen av informasjon mellom foreldrene og personalet er derfor spesielt viktig. Et åpent og tillitsfullt samarbeid med foreldrene er en forutsetning for at vi skal kunne ivareta det enkelte barnet. Foreldrene skal delta og medvirke i barnehagehverdagen.

Alle Ahus-barnehagene bruker MyKid som digital kommunikasjonsplattform. MyKid skal være et supplement til den daglige muntlige dialogen.

5.2 Foreldremøter og foreldresamtaler

Det avholdes to foreldremøter i året. På høsten formidler personalet barnehagens og avdelingens pedagogiske innhold. På våren har vi felles foreldremøte / personalmøte med foredragsholdere som presenterer ulike relevante temaer. Det gis tilbud og avsettes tid til to foreldresamtaler i løpet av barnehageåret. Ved ønske og/eller behov har vi flere samtaler i løpet av året. Det avholdes oppstartsamtale når barnet starter i barnehagen og når barnet begynner på storbarnsavdeling.

Foreldre som ønsker veiledning kan be om det.

Foreldrene er viktige samarbeidspartnere i et aktivt foreldreråd (FAU) og samarbeidsutvalg (SU).

Det gjennomføres også brukerundersøkelse, som er med på å gi økt medvirkning i barnehagens virksomhet.

5.3 Sosiale arrangement

Det arrangeres ulike sosiale sammenkomster som for eksempel Lucia-feiring, 17. mai frokost og markering av FN-dagen. Alle avdelingene arrangerer foreldrekafe noen ganger i løpet av året.

FAU arrangerer sommerfest hvert år. Dette er en hyggelig tradisjon for store og små.

6.1 Den første tiden i barnehagen

Å begynne i barnehagen er en stor overgang for de minste barna. Personalets fokus den første tiden i barnehageåret er tilvenning. Personalets evne til å ivareta de minste barna gjennom god omsorg, nærvær og god tid kan være avgjørende for at barnehagen blir et trygt sted for de minste barna. Barna trenger å knytte seg til en eller flere voksne, for å etablere en trygghet i tilværelsen. Derfor arbeider vi aktivt med trygghetssirkelen. Her fungerer tilknytningspersonen som en trygg base for barnet som det alltid kan vende tilbake til etter å ha utforsket omgivelsene. Av og til knytter ikke barnet seg til tilknytningspersonen men en annen voksen på avdelingen. Da lar vi barnet bestemme og bytter tilknytningsperson.

6.2 Foreldreaktiv tilvenning

I tilvenningsperioden deltar foreldrene aktivt i barnehagehverdagen. Det innebærer at i de første dagene er det foreldrene som sitter sammen med barnet under måltidene, deltar i aktiviteter og lek. Foreldrene skifter også bleier og legger barnet til å sove. Tilknytningspersonen vil være i nærheten for å bli kjent med barnet. For personalet i barnehagen er det nyttig å se barnet sammen med foreldrene. Det gir informasjon om barnets vaner og måter å kommunisere på. Foreldrene skal «oversette» sine barn. Det betyr å fortelle til tilknytningspersonen om hvordan foreldrene tolker sitt barn. Etterhvert som personalet involverer seg mer og mer i barnet, blir foreldrene igjen på avdelingen og sitter på gulvet og leker/ leser med de andre barna eller bidrar med praktiske ting som må gjøres på en avdeling. Vi inviterer også til lekegrupper på våren for de barna som har fått plass hos oss på høsten, slik at barn og foreldre kan bli litt kjent med ansiktene våre og rommene i barnehagen. Mere informasjon finnes i folderen «Å være ny i Ahus Barnehagene».

6.3 Overgang mellom avdelinger

Når barnet skal flyttes over på en annen avdeling, begynner vi med tilvenning en god stund før selve overgangen finner sted. Vi er opptatt av at denne overgangen ikke er en enkelt hendelse, men en prosess.

Personalet på den gamle avdelingen gjennomfører regelmessige besøk sammen med barnet til den nye avdelingen. Det blir et større samarbeid gjennom lek ute og inne, samt tur med ny avdeling. Når barnet flyttes til ny avdeling får de en tilknytningsperson. På våren avholder vi foreldremøte for foreldre til barn som skal bytte avdeling. Vi anbefaler foreldre å bruke tid sammen med barnet på den nye avdelingen.

6.4 Overgang barnehage – skole

Barn i Ahus-barnehagene skal oppleve at det er sammenheng mellom barnehage og skole. Det siste året i barnehagen skal være spesielt. Derfor vil vi styrke 5-åringene og gi dem mer ansvar og nye opplevelser. Ahus barnehagene har felles mål for hvilke styrker og ferdigheter 5-åringene skal ha med seg inn i skolen: **God selvfølelse, Sosial kompetanse og Selvstendighet.**

Disse målene kan man lese mer om i barnehagenes folder ”*Som 5-åring i Ahus – barnehagene*”.

5-åringene som går i Ahus-barnehagene skal begynne på mange ulike skoler. Vi har valgt å forholde oss til Lørenskog kommunes rutine for overgang mellom barnehage og skole. De fleste

kommuner har relativt like rutiner. Det fylles ut et skjema i samarbeid mellom barn, foreldre og barnehagen som sendes med barnet til skolen. Dette skjemaet danner utgangspunktet for foreldresamtalen på våren siste året i barnehagen.

Ahus -barnehagene har også eget 5-årskor. Koret har øvelser på tvers av alle barnehager og opptrer på åpningen av høst- og vår- utstilling og andre arrangementer i Glassgata på sykehuset. På

våren reiser alle 5-åringer sammen på leirskoletur til Vangen hvor de sover over i 2 netter. For leirskoleoppholdet er det i dag 1000,- i egenandel. Det avholdes et eget foreldremøte i forhold til turen. Det er viktig med et tett samarbeid med foreldre det siste året i barnehagen, slik at vi sammen kan bidra til at overgangen mellom barnehage og skole går fint for det enkelte barnet.

7.1 Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som er i stadig utvikling. Vi planlegger, dokumenterer og vurderer vårt arbeid for å ivareta god kvalitet i tilbudet til barna.

Det er viktig for oss å ha gode møtearenaer hvor refleksjon, planlegging og vurdering foregår. Vi har fem planleggingsdager og fem personalmøter på kveldstid i året. Hver avdeling har avdelingsmøter, og styrer og de pedagogiske lederne har møte en gang i uka.

For å sørge for et kritisk blikk på egen praksis gjennomfører vi hvert år flere runder med aksjonsforskning. Aksjonsforskning handler om at personalet på den enkelte avdelingen finner et område ved sin praksis de ønsker å forske på, så lager de en aksjon ut av det. Aksjonen skal være å gjøre en konkret endring av praksis som skal testes ut konsekvent i to uker. Så innhenter vi teori på området og skaper kritisk refleksjon sammen.

Målet med dokumentasjon i barnehagen er blant annet å gi foreldre informasjon om hva barnet deres opplever, lærer og gjør i barnehagen. Dokumentasjon og synliggjøring av det daglige arbeidet vil fremkomme først og fremst gjennom avdelingenes ukebrev/månedsbrev og synliggjøring av prosjektarbeid på avdelingene. Dokumentasjon gir også grunnlag for refleksjon og utvikling av barnehagen som organisasjon. Det meste av dokumentasjonen vil fra nå komme gjennom MyKid.

8.1 Prosjektarbeid

I prosjektarbeid fordypes barn og voksne seg i temaer som barna er opptatte av. Her har vi muligheten til å ta utgangspunkt i hvert enkelt barns interesse og se behovene i barnegruppa. På den måten gir vi barna mulighet til å medvirke i egen hverdag og egne læringsprosesser. Vi har tro på at barn tilegner seg kunnskap gjennom å utforske sammen med andre, både barn og voksne.

Vi vil være lyttende og prøve å fange opp det som skjer rundt oss. Det at vi lytter til barna i prosjektet innebærer at vi ikke alltid vet hvor prosjektene ender. Vi har fokus på prosessen og ikke det ferdige produktet. Personalet utforsker sammen med barna og i fellesskap får vi ny kunnskap.

8.2 Barnehagens digitale praksis

Barnehagen er en del av en digital hverdag og vi skal bidra til at barna får erfaring med å leke, være kreative og lære gjennom bruk av digitale verktøy. Ved bruk skal personalet være aktive sammen med barna og de digitale verktøyene skal være et supplement til andre aktiviteter i barnehagen. Barnehagen skal bidra til at barna utvikler digital dømmekraft og utvikler sin digitale kompetanse. Det er utformet en egen informasjonsbrosjyre om digital praksis i Ahus-barnehagene.

8.3 Progresjon

Vi legger vi til rette for at barna skal ha progresjon i løpet av de årene de er her. I barnehagen får barna mange opplevelser og lærer daglig noe nytt gjennom lek og aktiviteter. Det de lærer, opplever og skaper vil være forskjellig fra barn til barn. Alt etter modning, alder og barnas eget ønske. Det vil derfor bli ulikhet mellom aldersgruppene. Ved barnehagestart er trygghet, tilknytning, omsorg og primærbehovene kanskje det viktigste, men etter hvert trenger barna større utfordringer både i forhold til aktiviteter, materialer og turområder. Vi legger vekt på at barna skal få utvikle seg fra eget ståsted og ikke presses inn i noen form for rammer, men mestre de utfordringer de møter og motivere dem videre til å prøve nye ting.

8.4 Den gode voksne

For at barna skal ha en god hverdag i barnehagen kreves det gode voksne som viser barn anerkjennelse, tilstedeværelse og omsorg. Men hva betyr disse begrepene i praksis? Hvordan kan vi få øye på disse væremåtene i barnehagen?

- Vi anerkjenner barnas tanker og følelser.
- Vi ser hvert enkelt barn og dets behov.
- Vi har alltid et fang å sitte på og gir kos når barnet har behov for det.
- Vi er aktive voksne i barns lek.
- Vi er ikke selvhøytidelige! Vi tuller, har humor og er lekne.
- Vi interesserer oss for det barna er opptatte av.

9.1 Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse.

Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

(Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, 2017)

Fagområder, prosjektarbeid og hendelser i hverdagen vil overlappe hverandre og må ses i nær sammenheng. De er integrert i hverdagslivet og i løpet av et barnehageår er vi innom alle fagområdene. Fagområdene vil sjelden opptre alene og vil ofte være representert samtidig i prosjekter og i forbindelse med hverdagsaktiviteter. I barnehagen skal imidlertid alltid arbeidet være prosessorientert, mens det i skolen vil være kompetansemål knyttet til fagområdene.

• Kommunikasjon, språk og tekst

Handler om at barna skal utvikle talespråk og kroppsspråk. Dette kan blant annet gjøres gjennom tidlig og god språkstimulering. Det legges til rette for å samtale om opplevelser, tanker og følelser som er nødvendig for utvikling av et rikt språk. Vi voksne jobber for at barna skal bruke språket til å uttrykke følelser, ønsker og erfaringer, til å løse konflikter og å skape positive relasjoner i lek og annet samvær.

• Kropp, bevegelse, mat og helse

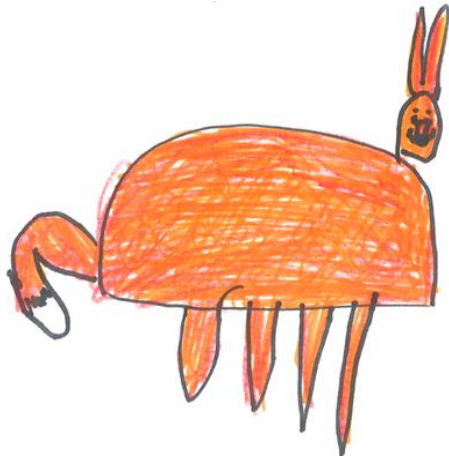
Handler om at barna skal tilegne seg grunnleggende motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, fysiske egenskaper og gode vaner. Vi voksne tilrettelegger for trygge og utfordrende kroppslige aktiviteter slik at barna får mulighet til å tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om seg selv. Behovet for søvn og hvile skal ivaretas for alle barna på en god måte. I tillegg skal barna tilegne seg gode matvaner og gode hygienerutiner.

• Kunst, kultur og kreativitet

Omhandler kulturelle uttrykksformer som bildekunst og kunsthåndverk, musikk og dans. Språk og litteratur, film, teater, arkitektur, design, og barnas egne kulturelle uttrykk hører også med her. De estetiske fagområdene formidler kulturarven og er et viktig redskap for sansing, opplevelser, tenkning og kommunikasjon.

• Natur, miljø og teknologi

Dette fagområdet skal bidra til at barna blir kjent med og får forståelse for planter og dyr, landskap, årstider, vær og bærekraftig utvikling. Et mål er å utvikle barnas kjærlighet til naturen, forståelse for samspillet i naturen og mellom mennesket og naturen. Barna får også bli kjent med ulike tekniske hjelpemidler som vi bruker i hverdagen.

• Etikk, religion og filosofi

Er et gjennomgående perspektiv for barnehagens virksomhet. Religion, etikk og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på. Barnehagen møter barnas tro, spørsmål og undring med respekt. Dette viser vi voksne ved å følge opp de spørsmålene barna måtte ha, undre oss sammen med dem og finne svar på de spørsmålene de har hvis mulig. En viktig oppgave i barnehagen er å utvikle interesse og respekt for hverandre, hverandres bakgrunn, uansett kulturell og religiøs bakgrunn.

• Nærmiljø og samfunn

Barnehagen er et møtested mellom det private og det offentlige rom, og mellom familien og samfunnet. Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. I Ahus-barnehagene er sykehuset en viktig del av nærmiljøet. Vi benytter flittig Ahus skogen hvor det står en stor grillhytte og vi har tilgang til gymsal.

- **Antall, rom og form**

Handler om at barnehagen skal fremme den begynnende forståelsen for blant annet tallbegrep, mengder og tallsymboler. Vi skal undre oss over hva som er matematikk i hverdagen og gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikle barnas matematiske forståelse

